

Motion till riksdagen 2012/13: MJ443

av **Matilda Ernkrans m.fl. (S)**

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för 2013 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt uppställningen i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Jordbruksverket bör få i uppgift att i nära samarbete med Energimyndigheten utforma detaljerna i ett biogasstöd och en metangasreduceringsersättning för lantbrukare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en satsning på skogsbruksplaner.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den befintliga metodutvecklingen och forskningen kring djurförsök bör samordnas i ett 3R-center.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om artdatapjektet på Sveriges lantbruksuniversitet.

Motivering

Tabell 1

Anslag	Regeringens förslag tkr	Anslagsförändring tkr
1:15 Livsmedelsverket	294 000	-90 000
1:18 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 200 000	+35 000
Summa		-55 000

Fel! Okänt namn

Slakteriernas veterinäraavgifter

Regeringen beslutade att från och med 2012 sänka de avgifter som slakterierna betalar för Livsmedelsverkets veterinärer. Syftet var att öka lönsamheten för djuruppfödarna. Vi menar att detta var en misslyckad reform. Vi menar att den inte har lett till sänkta köttpriser eller ökad lönsamhet för uppfödarna. Vi vill därför återinföra den tidigare avgiften och således minska anslaget 1:16 *Livsmedelsverket* med 90 miljoner.

Ekosatsning

Målet att den ekologiska odlingen ska stå för 20 procent av arealen 2010 nåddes inte. Fortfarande ligger arealen på drygt 14 procent. Enligt riksdagens utredningstjänst har antalet lantbrukare anslutna till miljöersättningen för ekologisk produktion minskat och stödet inom landsbygdsprogrammet från 587 miljoner 2006 till 500 miljoner 2009. En anledning är de förändrade miljöersättningarna för ekologisk produktion av vall. Det fanns tidigare bra stöd men dessa har nu avskaffats av regeringen.

Vi tror att den ekologiska odlingen behöver fortsatt hjälp och stöd för att växa. Vi föreslår därför att anslagen 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, alltså åtgärder inom EU:s landsbygdsprogram, ska ökas med 25 miljoner för att främja produktion och konsumtion av och handel med ekologiska produkter. Det innebär en möjlighet att stödja ekologisk odling med 50 miljoner mer än regeringen eftersom 1:18 är den svenska egenfinansieringen i EU:s landsbygdsprogram.

Biogasersättning

Efterfrågan på biogas är stor och det saknas en sammanhållen biogaspolitik från regeringen. Det behövs, menar vi, stabila och långsiktiga incitament som underlättar investeringar.

Den största potentialen för biogas finns inom lantbruket. När naturgödsel rötas bildas en flytande gödselprodukt som har samma gödslande effekt som naturgödsel men som läcker väsentligt mindre kväve och fosfor till omgivande vattendrag. Att stimulera till biogasproduktion är med andra ord mycket viktigt i kustområdena.

Energimyndigheten har presenterat en biogasstrategi med flera kraftfulla förslag vilka regeringen valt att inte använda. Ett av förslagen i Energimyndighetens plan är en metangasreduceringsersättning på 20 öre/kWh för producerad energi från stallgödsel. Biogasstödet innebär att en lantbrukare som producerar biogas och återvinner energin alt. producerar fordonsgas från företagets naturgödselproduktion får en ersättning för den metangasavgång som förhindrats. Vi menar att förslaget skulle vara en kraftfull åtgärd för att öka biogasproduktionen i Sverige, minska jordbrukets klimatpåverkan och övergödningen, men också ge en intäkt för lantbruket.

Ersättningen kan finansieras med intäkten från handelsgödselskatten. Energimyndigheten har bedömt att den långsiktiga potentialen för biogasen i lantbruket är 700 GWh. Dagens produktion ligger enligt beräkningar från Energigas Sverige på 50 GWh, alltså en kostnad på ca 10 miljoner det första året. Energigas Sverige har i sina beräkningar bedömt kostnaden till ca 60 miljoner efter 3–4 år.

Eftersom vi tror att biogasen har alla möjligheter att bli konkurrenskraftig av egen kraft tror vi det är viktigt att producenterna av biogas får ett stöd som är tidsbegränsat och i linje med avskrivningskostnaden för anläggningen. Med en sådan begränsning bedömer vi att kostnaden för stödet, med en medfinansiering från EU:s landsbygdsprogram på 50 procent kommer att bli som högst mellan 20 och 50 miljoner. Jordbruksverket får i uppgift att i nära samarbete med Energimyndigheten utforma detaljerna i ett biogasstöd för lantbrukare och föreslå hur länge stödet ska utgå.

Vi föreslår därför att anslagen 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, alltså åtgärder inom EU:s landsbygdsprogram, ska ökas med 10 miljoner för detta ändamål vilket med inkluderade EU-medel kan ge möjlighet att dela ut stöd för 20 miljoner första året.

Tillämpad forskning i de gröna näringarna

Forskning i de gröna näringarna finansierades tidigare av handelsgödselskatten och fanns med under anslaget *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Det var tillämpad forskning, i nära samarbete med näringen och delfinansierat av näringen, om jordbruksmetoder, hästforskning, utveckling av trädgårdsnäringen och djurskyddet. Medlen som bland annat gick till Stiftelsen Lantbruksforskning och Formas drog regeringen in när återföringen av handelsgödselskatten försvann.

Vi menar att forskningen på detta område – och utbildningen – är det viktigaste bidraget som samhället kan ge för att utveckla och säkra jordbruks- och trädgårdsnäringens konkurrenskraft. Det handlade om forskning som direkt var tillämpbar för att utveckla det svenska jordbruket. Vi behöver förstärka den svenska forskningen i samverkan med forskare och branschföreträdare i de gröna näringarna för att säkra konkurrenskraften och jobben.

Vi ser det som väsentligt att satsa t.ex. på forskning kring hur vi utvinner fosfor ut avloppsslam vilket pga. höga halter av farliga kemikalier i mindre utsträckning kan användas för gödselmedel. Även andra åtgärder kan kopplas till minskad övergödning från jordbruket. Det handlar bl.a. om ökad biogasproduktion men också om forskning kring hur man kan avvattna det rötade gödslet för att göra det till ett mer attraktivt gödselmedel.

Vi vill förstärka den statliga medfinansieringen till forskningen i de gröna näringarna med 100 miljoner. Men vi vill samla alla forskningsinsatser under forskningsmedel i Utgiftsområde 16, därför återfinns förstärkningen under vår utgiftsområdesmotion för Uo 16.

Fel! Okänt namn

Satsning på gröna skogsbruksplaner

Lika viktigt som att skydda skog genom reservat, naturvårdsavtal och frivilliga åtaganden är att skapa incitament för en ökad naturhänsyn och biologisk mångfald i delar av den konventionellt brukade skogen. Vi vill arbeta för ett större användande av frivilliga skogsbruksplaner där skogsägare, inom ramen för sitt skogsbruk, stimuleras till en ökad biologisk mångfald. Det handlar om ökad kunskap för naturvårdande insatser som går utöver hänsynskraven i skogsvårdslagen. Vi vill omfördela 10 miljoner inom anslaget *1:1 Skogsstyrelsen* och inom ramen för det som regeringen kallar Skogsriket. Detta bör huvudsakligen inriktas på små skogsägare.

Center för alternativ till djurförsök

Det är angeläget att hitta alternativ till djurförsök, dels för att minska lidandet bland djur och dels för att de artskillnader som finns mellan människor och olika djur medför en osäkerhet när exempelvis en medicin som prövats på djur med gott resultat ska prövas på människor.

Detta arbete brukar uttryckas som tre principer, i begreppet 3R. Begreppet syftar på orden "Replace" som innebär att djurförsöket ersätts med djurfria metoder, "Reduce" som betyder att antalet djur som används kan minskas och "Refine" som innebär att djurförsöket förfinas, dvs. lidandet minskas genom t ex smärtlindring och bättre djurhållning.

2010 antog EU ett nytt direktiv om djurförsök för vetenskapliga ändamål. Direktivet kräver också att forskning uppmuntras inom 3R-området. Vi menar att en möjlighet att uppfylla direktivet är att samordna befintlig svensk forskning och metodutveckling på detta område i ett 3R-center. Ett sådant center skulle kunna bistå med hjälp och kunskap till de jurister, forskare samt lekmän som arbetar i de djurförsöksetiska nämnderna. Andra länder som Storbritannien och Finland har redan gått före. En nyligen gjord ändring i djurskyddslagen innebär att den djurförsöksetiska nämnden kan besluta om en utvärdering av djurförsök i efterhand. Ett 3R-center skulle kunna vara ett expertstöd vid sådana utvärderingar.

Vi föreslår därför att ett den befintliga metodutvecklingen och forskningen kring djurförsök samordnas i ett 3R-center. Vi menar att detta är en åtgärd som också kommer att gynna Life Science-forskningen i Sverige.

Artprojektet på Sveriges Lantbruksuniversitet

Regeringen har gjort en översyn av Svenska artdatapjektet vid SLU. Utre-daren föreslår besparingar i projektet. Artprojektet bedrivs vid Artdatabanken på Sveriges Lantbruksuniversitetet. Syftet är att kartlägga den svenska faunan och florin. Hittills har projektet upptäckt 2 500 nya svenska arter.

Vi menar att artprojektet är en viktig grund för arbetet att bevara den svenska biologiska mångfalden. Speciellt med tanke på det åtagande som

Fel! Okänt namn på

Sverige har gjort i konventionen för biologisk mångfald. De politiska beslut som kommer att krävas för att uppfylla konventionen är omdanande och kommer att få stor påverkan på samhället. Ett grundligt underlag är således mycket väsentligt och vi menar att de kostnader som regeringen vill spara in inte står i proportion till de vinster som projektet ger i det arbetet.

Utredaren menar också att en del av besparingen kan göras genom att projektet slutar trycka Nationalnyckeln i bokform. Vi menar att det inte finns underlag för ett sådant påstående i översynen. Tvärtom. Den övervägande delen av kostnaderna finns kvar även om verken läggs ut digitalt istället. Dock förlorar projektet en intäkt på 7 miljoner per verk i försäljning. Tryckkostnaden är endast 1,5 miljon.

Vi menar att det inte ska vara ett politiskt beslut om Nationalnyckeln ska presenteras i bokform eller i digital form. Det är något som projektet själv, utifrån den budget som anslås, kan avgöra.

Vi kan hålla med utredaren om att det finns möjligheter till effektiviseringar av projektet, vi tror liksom utredaren att det bör få en annan huvudman. Det viktigaste är att det säkerställs att arbetet i det svenska artprojektet kan fortlöpa och vi stöder således utredarens förslag att permanenta verksamheten.

Stockholm den 3 oktober 2012

Matilda Ernkrans (S)

Johan Löfstrand (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Pyry Niemi (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Sara Karlsson (S)

Christina Karlsson (S)